

PATARIMAI VIEŠŲJŲ KALBŲ SAKYTOJAMS

bendroje sumoje, viso	iš viso	<i>Bendroje sumoje (=Iš viso)</i> norimų rezultatų negauta. <i>Viso (=Iš viso)</i> gavome 2 mln. litų.
daugumoje atveju	daugeliu atveju, dažniausiai	<i>Daugumoje atveju (=Daugeliu atveju; Dažniausiai)</i> valdžios institucijų įsikišimas nieko nepakeistų.
gavosi	išėjo	Norėjo kaip geriau, <i>gavosi (=išėjo)</i> kaip visada.
išdavoje	dėl, todėl	Bankroto <i>išdavoje (=Dėl bankroto)</i> nukentės darbuotojai.
įtakoja	daro įtaką	Politika <i>įtakoja</i> visuomenės pasirinkimą (=daro įtaką visuomenės pasirinkimui).
kaip taisyklė	paprastai, dažniausiai, visada	<i>Kaip taisyklė (=Kaip visada)</i> , į pasiūlymus neatsižvelgta.
klausti pas ką	klausti ką, klausti ko	Klausti galite <i>pas savo vadovus (=savo vadovų)</i> .
laike ko	per ką, po ko, ko metu	<i>Laike šios kadencijos (=per šią kadenciją)</i> buvo labai teigiamai vertinamų dalykų.
matomai	matyt	Per ataskaitinį laikotarpį, <i>matomai (=matyt)</i> , padaryta ne viskas.
neužilgo	netrukus	<i>Neužilgo (=Netrukus)</i> bus pareikalauta atsakomybės.
pasėkoje	todėl, dėl to	<i>Nekompetentingų sprendimų pasėkoje (=Dėl nekompetentingų sprendimų)</i> padėtis tapo sunkiai kontroliuojama.
pilnumoje	visiškai, visai, galutinai	Įstatymas <i>pilnumoje (=visiškai, galutinai)</i> įsigalios tik po kurio laiko.
praanalizuoti	išanalizuoti	Susidariusią padėtį siūlytume <i>praanalizuoti (=išanalizuoti)</i> dar kartą.
prabalsuoti	balsuoti, nubalsuoti, baigti balsuoti	Šį kartą visuomenė <i>prabalsavo (=balsavo)</i> vangiai.
tame tarpe	tarp jų	Politikų, <i>tame tarpe (=tarp jų)</i> aukščiausių politikų, nuomonės verčia suklusti.
užmanymas	sumanymas, mintis, idėja, planas	Ir geriausią <i>užmanymą (=sumanymą)</i> gali sužlugdyti neveiklumas.
visumoje	1. apskritai, iš viso 2. visas	<i>Visumoje (=Apskritai)</i> tuo nebuvo pasirūpinta. Nutarimą siūlome priimti <i>visumoje (=visą)</i> .

Viešai kalbantys asmenys daugiausia daro kirčiavimo klaidų.

Reikia įsidėmėti, kaip kirčiuoti kai kuriuos tam tikras priesagas turinčių **daiktavardžių** linksnius, pvz.:

- ektas**: objektas (objektù, objektè, objektùs), aspèktas, projèktas, efèktas;
- entas**: oponentas (oponentù, oponentùs), argumèntas, departamèntas, dokumèntas, reglamèntas, momeñtas, parlameñtas;
- esas**: procesas (procesù, procesè, procesùs), progrèsas;
- etas**: biudžetas (biudžetù, biudžetè, biudžetùs), komitètas;
- grafas**: paragrāfas (paragrafù, paragrafè, paragrafùs);
- imas**: sprendimas (sprendimù, sprendimè, sprendimùs), pareiškimas, susirinkimas;
- ininkas**: kariniñkas (karininkù, karininkùs), šaliniñkas, valdiniñkas;
- istas**: specialistas (specialistù, specialistùs);
- yva**: perspektyvą (su perspektyvą, perspektyvąs), prerogatyvą, alternatyvą;

- metras**: kilometrù, kilometrè, kilometrùs);
- ogas**: dialògù, dialògè, dialògùs), pedagògas, psichològas;
- olis**; alkohòlis (alkoholiù), monopòlis;
- ūra**: procedūrà (su procedūrà, procedūràs), kandidatūrà, diktatūrà.

Reikia vengti **priešdėlinių veiksmažodžių** kirčio atitraukimo, pvz.:

- pažeidžia (ne pažeidžia);
- pakeičia (ne pakeičia);
- suteikia (ne suteikia);
- nedraudžia (ne nedraudžia);
- nekeičia (ne nekeičia) ir t. t.

Kalbėtojams nemažai problemų sukelia ir **prieveiksmių** kirčiavimas, pvz.:

- detaliai (ne detaliai);
- natūraliai (ne natūraliai);
- maksimaliai (ne maksimaliai);
- minimaliai (ne minimaliai);
- oficialiai (ne oficialiai);
- realiai (ne realiai);
- aktyviai (ne aktyviai);
- objektyviai (ne objektyviai);
- absoliučiai (ne absoliučiai) ir t. t.

Daugiau patarimų žr. Jonas Šukys. KALBOS PATARIMAI POLITIKAMS IR VISIEMS KALBŲ SAKYTOJAMS, 2000.